ДИСТАНЦІЙНИЙ ФОРМА НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ІНЖЕНЕРНІЙ ОСВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, АЛГОРИТМИ

РУБЦОВА Ю.О., КОТИКОВА М.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

До 2020 року дистанційне навчання формувалося окремою, камерною формою, зазвичай, для дорослих людей або здобувачів освіти, які прагнули поглибити та покращити свої знання й уміння у певній галузі освіти. [1]

У зв'язку з явищем карантину дистанційна форма навчання для школярів та студентів постала основною можливою для функціонування освітнього процесу, та швидко перетворилася на один з найперспективніших напрямків реформування освітньої системи України.

Однак, для створення в Україні потужної та сучасної системи вищої інженерної освіти науково-педагогічним працівникам доводиться проходити шлях розробки власних алгоритмів адаптації кращих світових тенденцій та актуалізації набутого досвіду у своїй діяльності. Майже п'ятирічний досвід дав можливість авторам проаналізувати освітній процес за умов дистанційної форми навчання студентів рівня «бакалавр» та «магістр» в Одеській державній академії будівництва та архітектури на кафедрі автомобільних доріг та аеродромів. Аналіз проводився з метою подальшого вдосконалення освітніх програм, навчально-методичного забезпечення, лекційних та практичних занять при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальностями інженерного спрямування.

Головна особливість дистанційної форми навчання полягає у тому, що вона потребує забезпечення постійної комунікації та зворотного зв'язку усіх учасників навчального процесу. Тобто виявилось, що тільки проведення онлайн-занять синхронно у часі та регулярне наповнення викладачами Google ClassRoom, – недостатньо для створення гармонійної організаційної структури кожного курсу та надання психолого-педагогічної допомоги студентам.

Виклики, що спостерігалися на певних етапах дистанційної форми освітнього процесу здобувачів вищої освіти:

- здатність здобувачів вищої освіти до самоосвіти, тобто для ефективної роботи студента та якісного засвоєння ним навчального матеріалу особливо важливими постають такі риси характеру як самодисципліна, послідовність, відповідальність, самоаналіз тощо;

- вмотивованість здобувачів вищої освіти – чим краще пройшов процес професійної орієнтації абітурієнта та чим точніше для нього було обрано

спеціальність (яка відповідає його покликанню, навичкам та прагненню), тим вищий рівень мотивації буде спостерігатися під час навчання;

- комунікація в процесі дистанційного навчання: між викладачем та студентами, студентів між собою;

- визначення чіткого регламенту часу на проведення онлайн-занять і самостійної роботи здобувачів освіти;

- індивідуалізація навчання, тобто потребує уваги викладача індивідуальні особливості студентів щодо швидкості сприймання інформації під час онлайн-занять та технічної можливості студентів виконувати завдання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій;

- необхідність ідентифікації здобувачів вищої освіти – з метою контролю самостійності виконання тестових та діагностичних робіт, а також відстеження прогресу кожного студента;

- сформованість певного рівня умінь щодо використання цифрових технологій;

- відсутність єдиної уніфікованої електронної платформи для навчання. [2].

Розглянувши основні виклики, як ситуації які потребували певних рішень, викладачами була проведена велика робота з адаптації власних напрацювань педагогічної роботи до реалій освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Так педагогічними працівниками кафедри автомобільних доріг ОДАБА відзначена ефективність використання додаткових ресурсів (месенджерів, соціальних мереж) для вирішення потреб студентів у комунікації. Адже за умов традиційного аудиторного навчання у навчальному закладі відбувається постійна комунікація (вербальна й невербальна), під час дистанційного навчання соціальна комунікація зменшується, її невербальна частина майже зникає.

Основні висновки даного огляду сформулюємо у вигляді рекомендаційних акцентів при підготовці до навчального семестру:

- визначення чіткого регламенту часу на проведення онлайн-занять, консультацій і самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- навчальний процес має поєднувати синхронне та асинхронне проведення навчальних занять у часі, організувати комунікацію між викладачами і студентами, студентів поміж собою під час синхронної онлайн-зустрічі, а також якою має бути віртуальна навчальна комунікація в асинхронному режимі, щоб вона не займала весь вільний час педагогів та здобувачів вищої освіти.

1. Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики / Гнатюк О.В., м. Київ.// Orcid ID 0000-0003-2445-6283.

2. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році: методичні рекомендації / за заг. ред. В.І. Шуляра. Миколаїв: ОІППО, 2020. 108 с.